MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

_______________________ hokimligi maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi _____________________ maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi __-umumiy o'rta ta'lim maktabi boshlang'ich sinf o'qituvchisi _____________________________ning 2025-2026-o'quv yili 4-sinf o'qish savodxonligi fanidan IV chorak uchun

DARS ISHLANMALARI

DIQQAT

Unutmang!!! Ushbu hujjat sizga hech kimga tarqatmaslik sharti bilan **OMONAT** qilib berildi. Agar ushbu hujjat sizga boshqalar orqali kelib qolgan bo'lsa ham **OMONAT** hisoblanadi. Ushbu **OMONAT**ni faqat o'zingiz uchun foydalaning. Hech kimga bermang, hattoki eng yaqin insoninggizga ham. Tijoriy maqsadda foydalanmang. Internet va Veb-sayitlarga joylamang. Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.

Telegram orqali admin Nabiyev Zokirjon bilan bog'lanish 90-530-68-66 yoki Nza456

“TASDIQLAYMAN”

O‘IBDO‘________ __________________________

2025-2026-o‘quv yili 4-sinf o‘qish savodxonligi fanidan IV chorak uchun taqvim mavzu rejasi

№	O‘tiladigan mavzular rejasi	Nazariy soat	Dars o‘tkazish muddati	Dars o‘tkazilgan sana
1	Yerga chizilgan rasm rivoyat	1		
2	Sohibqiron bobom mening M. Xonnazarov	1		
3	Sirli sandiq G‘. Komilov	1		
4	O‘tmishdan ertaklar A. Qahhor	1		
5	Bastakor Yunus bobo A. Po‘latov	1		
6	Bolim yuzasidan takrorlash	1		
7	STO‘	1		
8	**Nazorat ishi-8**	1		
9	Kasblar gulshodasi audiomatn	1		
10	Cho‘rtanbaliq va mushuk I.A.Krilov	1		
11	Mard o‘g‘lonlar bo‘lamiz K. Turdiyeva	1		
12	Maydondagi bolalar M.Murodov	1		
13	Zardo‘z R. Isoqov	1		
14	STO‘	1		
15	Bo‘lim yuzasidan takrorlash	1		
16	Tabiat mo‘jizalari	1		
17	Dunyo mo‘jizalari	1		
18	Mo‘jiza U.Abduazimova	1		
19	Dengiz suvi nega sho‘r Xitoy xalq ertagi	1		
20	Telebola 1-qism X. To‘xtaboyev	1		
21	Telebola 2-qism X. To‘xtaboyev	1		
22	STO‘			
23	Bo‘lim yuzasidan takrorlash			
24	**Nazorat ishi-9**			

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Yerga chizilgan rasm rivoyat

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:
mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;
kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:
jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:
bir kunlik xarajatlarni hisoblashni bilish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi
Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.
Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.
Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.
Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.
Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

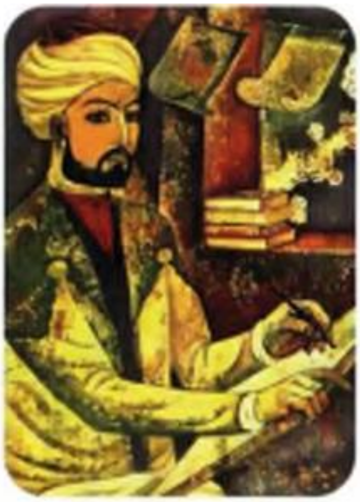

Sharq musavvirlik (rassomlik) san’atida yorqin yulduz bo’lib porlagan allomalardan biri - Kamoliddin Behzod. U o‘z zamondoshlari tomonidan “musavvirlar peshvosi, ustozi” deb e’tirof etilgan. “ Ikkinchi Moniy” degan faxriy unvonga sazovor bo‘lib, Yevropada “Sharq Rafaeli” deb tan olingan.Buyuk musavvir Kamoliddin Behzod Hirotda tug'ilib o‘sgan va. shu yerda musavvir sifatida shakllangan.

Yerga chizilgan rasm

(Rivoyat)

Sulton Husayn Boyqaro navkarlari bilan ovga yo‘l olibdi. Hirot shahridan chiqib, sayhonlikdan o‘tib ketayotganlarida oldindagi qo'riqchi navkarlar nogoh to‘xtab qolishibdi. Ulardan biri yerga ishora qilib debdi:- Oliyhazrat, bu suratni qarang! Podshoh ot surib kelib, navkar ko'rsatgan joyga qarabdi. U yerda pahlavon Rustami dostonning surati aks ettirilgan edi. Hamma suratga tikilib qolibdi.- Qanday nazokat ila chizilgan bu surat! Musavvirni topmoq kerak, - debdi Husayn Boyqaro. Ovga chiqqanlar orasida Kamoliddin Behzodning ustozi Mavlono Mirak Naqqosh ham bor ekan.- Oliyhazrat, - debdi u podshohga ta’zim qilib, - fikrimcha, bu suratni o‘n ikki yoshli Kamoliddin Behzod chizgan ko'rinadi. Undan boshqa biror mo'yqalam sohibi bu kabi chizolmaydi.- Kamoliddin Behzod... iste’dodli yigit ekan.- Yaqinda Alisher Navoiy bu yigitchaning mashqlaridan ko‘p mamnun bo lib, o‘z suhbatiga chaqirdi. Menga odam jo‘natib, Kamoliddin Behzodni o‘z kutubxonasiga xizmatga olishni bildirdi, - dedi Mirak Naqqosh Alisher Navoiyga minnatdor boqib.- Do‘stim, xayrli ish qilibsiz. Saltanatimizda bu yosh iste’dod sohibi ulug‘ bir musavvir bo‘lib kamol topgay, - dedi Husayn Boyqaro do‘sti Alisherbekka....Saroy ahli yerga chizilgan suratni aylanib o‘tib, yo‘lga tushdilar.

sayhonlik - keng maydon

peshvo - ma’lum bir sohada yetakchi, ilg‘or kishi

Rivoyatni rollarga bo’lib o ‘qing. Rivoyatni sahnalashtiring.

Kamoliddin Behzodning tasviriy san’at sohasining rivojlanishiga hissa qo‘shgan betakror bo‘yoqli asarlari hanuz dunyoni hayratga soladi. Uning asarlari bilan bezatilgan qo‘lyozmalar O‘zbekiston, AQSH, Buyuk Britaniya, Eron, Rossiya va boshqa davlatlardagi kutubxona, qo'lyozma fondlari, muzeylar hamda shaxsiy majmualarda saqlanadi. Musavvir o‘z asarlarida Sharq miniatyura san’ati xususiyatlarini saqlagan holda, uni yangi ijodiy an’analar, mazmun hamda yangi mavzular bilan boyitdi. Behzod ijodi va merosi keng o‘rganilmoqda. Uning nomini abadiylashtirish maqsadida Kamoliddin Behzod nomidagi davlat mukofoti ta’sis etilgan. Milliy rassomlik va dizayn institutiga Kamoliddin Behzod nomi berilgan. Toshkentda Behzod nomidagi memorial bog‘ga asos solingan. Buyuk rassom tomonidan yaratilgan asarlar ko‘plab san’at namoyandalari uchun har doim ilhom manbayi va o‘rnak bo‘lib xizmat qilgan.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Rivoyatni qayta hikoya qiling.

O‘IBDO‘: ________________________ _______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Sohibqiron bobom mening

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;
yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;
o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;
o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi:

badiiy adabiyotda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik g‘oyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o‘ziga xosliklarni anglash;
yovuzlik va xunuklikdan nafratlana bilish;
yaxshi va yomon odatlarni bir-biridan farqlay olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Amir Temur - Movarounnahrni mo‘g‘ullar istilosidan ozod qilib, o'lkada yagona markazlashgan davlat tuzgan buyuk sarkarda. U mamlakatda bunyodkorlik ishlariga katta e’tibor qaratib, qaysi yurtga borsa, o'sha yurtning eng yaxshi hunarmandlari va olimlarini Samarqandga olib kelgan. Ularning bilim va tajribasidan yurtni obodonlashtirishda foydalangan. 0 ‘zi obod qildirgan Shahrisabzdagi mashhur Oqsaroyning peshtoqidagi naqshlar orasiga “Agar bizning kuch-quvvat va

qudratimizga shubha qilsang, bizning imoratlarimizga boq" , degan xitobnoma yozdirgan. Dunyoga buyuk lashkarboshi va davlat arbobi sifatida tanilgan ajdodimizning janglardagi tajribasi hozir jahonning barcha harbiy akademiyalarida o'rganiladi.

Sohibqiron bobom mening

Miltiqboy Xonnazarov

Bobolarim daho bo'lgan
Ko'hna ona zaminda,
Ishi bilan dong taratgan
Poyonsiz keng jahonda.
Dono bo'lib bobolarim
Fan beshigin tebratgan.
Yana biri olim bo‘lib,
Osmon sirin o'rgatgan.
Bitta bobom asos solgan
Algoritm faniga.
Tabib bobom g'ishtin qo'ygan
Tibbiyotning faniga.
Yer yuzining xaritasin
Chizgan bobomning biri,
Amerikani kashf aylagan
Kolumbdan ko‘p ilgari.
Bobolarim qilgan ishin
Sanasam son yetmaydi,
Aytaversam birin-birin
Qog‘oz, qalam yetmaydi.
Qaysi birin aytar bo'lsam,
Bir-biridan donodir.
Bir-biriga ular ustoz,
Donolardan a'lodir.
Ular ichra bir bobom bor,
Buyuklardan buyukdir.
Buyuklarning orasida
Nomi, ishi ulug'dir.
Bobom mening sohibqiron
Dunyoni lol qoldirgan,
Dunyo fani kitobiga
Nomin o‘yib yozdirgan.
Amir Temur bobom doim
El-u yurtga bosh bo'lgan,
Tajovuzkor Chingizlarni
Turon zamindan quvgan.
Dushman sari ot o'ynatib,
Qalbiga qo‘rquv solgan,
Ko'plab qo‘shni yurtlarni
Qullikdan ozod qilgan.
Bilimdon ham hunarmandni
Bobom doim qolladi.
Ular uchun imkon berib,
Ezgulikka yo'lladi.
Obod aylab el-u yurtni,
Shahar, qishloq qurdirdi,
"Kuch - adolatda"
ekanligin
Odamzodga bildirdi.
Toshkentning qoq o'rtasida
Bobom minib otiga,
Zavqlanib qarab turar
Xalqimiz hayotiga.
Barchamizni chorlaydi u
O‘qish hamda mehnatga.
Ozod yurtni obod qil deb,
Chaqirmoqda xizmatga.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.
V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.
VI. Uyga vazifani e'lon qilish: She'rni ifodali o‘qing. She'r matnidan foydalanib, hikoya tuzing va unga sarlavha qo'ying.

O‘IBDO‘: ________________________ ______________ ______________
(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Sirli sandiq

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;

kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;

yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;

o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;

o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Toshkent viloyati hokimi bo’lgan Yunusxon mashhur shoir va davlat arbobi Zahiriddin Muhammad Boburning ona tomondan bobosidir. Shoirning onasini Qutlug1 Nigorxonim deyishardi. U o’qimishli va madaniyatli ayol bo‘lib, o‘g‘lining tarbiyasiga katta e’tibor bergan. Boburning otasi Umarshayx Mirzo esa Farg'ona viloyatining hokimi bo‘lgan. U Amir Temurning uchinchi farzandi Mironshohning nabirasi Sulton Abusaid Mirzoning o‘g‘li edi. Otasi Umarshayx Mirzoning fojiali halok bolganidan keyin Bobur otasi o‘rniga Farg‘ona viloyatiga hokim bo'ladi.

Shu vaqtdan e'tiboran uning davlat arbobi va sarkarda sifatidagi mustaqil faoliyati boshlanadi.

Sirli sandiq

G'iyos Kornilov

Qutlug' Nigorxonim o'g'li bilan suhbatda so'rab qoldi: - Zahiriddin, sizga bir jumboq aytsam, topasizmi?- Ayting, ayajon.- Bui ro'yi zaminda uch shahar bor. Uchovi ham biz uchun jondin-da aziz. Shul shaharlar qaysilar?- Uch shahar... jondin aziz... - dedi cho'zib Bobur. - Qaysilar bo'lsa ekan? - Bo'lmasa bunday: eslaysizmi, besh yashar ekaningizda bir tantanada bo'lganmiz. Shu voqea qayerda bo'lgan? - Ha-ha, esladim, esladim! Samarqandda. - Ana, topdingiz, - olmaday taram qizil yuzchasidan o'pib qo'ydi ona o'g 'lining. - Bu shahar biz uchun nimasi bilan aziz? - Padari buzrukvorim hazratlari tavallud topganlari bilan-da! - bilag'onlik bilan tez javob qaytardi Bobur. - Barakallo! Sirli sandiq uch burov bila ochilur. Siz bir bor buradingiz. Endi ikkinchi topqir burov qiyinlik qilmasa kerak?- M ushkul emas, - dedi Bobur o'ychan turib.- U yerda ham bolgansiz. Jannatmonand yurt. Kamoni... - C hochiy! Toshkand! To'g 'ri-ya, ayajon? Ul yer sizning muborak yurtingiz, aziz ona! - bo'yini cho'zib onasining yonog'idan o'pib qo'ydi Bobur.- Ofarin! Chaqqon topdingiz.- Kalitini yana bir bor burasam, sirli sandiq ochilurmi, ayajon? - javdirab tiyrak boqdi mehriboniga Bobur.- Ochilur!- Unday bolsa, uchinchi shahar - bu Andijon!- Balli! Bui makonda, qantak o'rikning donasi - siz tug'ilgansiz!Ona dilbandini bag'riga bosib, yuz-ko'zlaridan o'pdi.- Ana, sirli sandiq ham jaranglab ochildi.U yerda nima bor ekan-a, ayajonim? Ona jilmayib javob berdi:- Hazrat otangiz, men va sizning baxtimiz!..

Asar qahramonlariga tavsif bering.

Zahiriddin Muhammad Bobur	Qutlug' Nigorxonim

Berilgan rasmlar mazmunini bir-biriga bo'lgan, og'zaki matn tuzing.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. O'tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O'quvchilar topshiriqlarni bajarib, o'tilgan mazuni qismlarga bo'lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o'qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O'quvchilarni rag'batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o'quvchilar rag'bat kartochkalari bilan rag'batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Asarni o 'qing. Sirli sandiqda nima yashiringani haqidagi ma'lumotlar bilan asarni davom ettiring.

O'IBDO': ________________ ________________ ________________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: O‘tmishdan ertaklar. A Qahhor

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi:

badiiy adabiyotda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik g‘oyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o‘ziga xosliklarni anglash;

yovuzlik va xunuklikdan nafratlana bilish;

yaxshi va yomon odatlarni bir-biridan farqlay olish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

bir kunlik xarajatlarni hisoblashni bilish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Abdulla Qahhor Qo‘qon shahrida kosib oilasida tug'ilgan. Otasi oq-qorani tanigan savodli odam, temirchi usta edi. Uning o‘sha paytlarda bir joyda ish topib muqim ishlashi qiyin kechar, shu tufayli ular qishloqma- qishloq ko'chib yurishardi. Bunday ko‘ch-ko‘chlar sababli oilasi ham turli joylarda yashashga majbur bo'lardi. Bu haqida yozuvchi “O‘tmishdan ertaklar” asarida hikoya qilgandi. Bu holat, tabiiyki, bo‘lg‘usi adibga ko‘p odamlarni o'rganish, g ‘aroyib voqealarning shohidi bo lish, xalq hayotini chuqur bilish imkonini bergan. Abdulla Qahhor o‘zbekiston xalq yozuvchisi faxriy

unvoniga sazovor bo‘lgan.

O‘tmishdan ertaklar

Abdulla Qahhor

Biz Oqqo‘rg‘ondagi xiyla katta, o'rtasida chog'roq gulzori bor hovliga ko'chib keldik. Bir kuni dadam: “Katta masjidda qo‘qonlik Muhammad qori “usuli jadid” degan yangi maktab ochgan, uch oyda bolani xat-savodli qilarmish” , degan gap topib keldi. Dadam ertasiga ertalab meni katta masjidga boshlab bordi. Masjid ichkarisidan to'ladan kelgan bir kishi yugurib chiqdi va dadam bilan so‘rashgandan so‘ng menga qo‘l berdi. Shu choqqacha hech kim men bilan qo‘l berib so'rashmagan edi. Muhammad qori domla shu ekan.

Maktabda bolalar past-baland qoqilgan sakkiz qator taxta-partada kitob o’qib, xat yozib o‘tirishar edi. Domla meni gapga soldi. Dadam o'qib bergan kitoblarning nomini aytib berdim. Domla nonxo'rak oldida meni bolalarga tanitib: “Zehni o tkir bola, maktab ko'rmasdan xat tanibdi, o‘rtoq bo linglar” , - dedi.- Tiling salgina chuchuk ekan, mayli, tutal aytib yursang burro bo‘lib ketadi. Qani ayt-chi: tutning tomirini turp tutib turipti, turpning tomirini tut tutib turipti! Men bu tutalni dabdurustdan aytolmadim. Ertasiga tutalni domlaga sharros aytib berdim.Undan keyin “ Ustodi avval” degan kitobdan o'qish va xat mashq qilish uchun saboq oldim. Ikki oy o‘tar-o‘tmas, “Gulshan dilafgor” , “Bolalar bog'chasi” singari kitoblarni o'qiydigan, maktub va turli hujjatlar nusxasini chiroyli qilib ko'chiradigan bo‘ldim...Kuzning boshida dadam meni “Urfon” degan yangi maktabga berdi. Bu maktabda bir oycha o‘qidim... Keyinchalik Farg'ona ta’lim-tarbiya bilim yurtida o‘qishni davom ettirdim.Shunday qilib, mening bolalik va o‘quvchilik yillarim Farg'onaning Yaypan, Nursuq, Qudash, Buvayda, Tolliq, Olqor, Yulg'unzor, Oqqo‘rg‘on degan qishloqlarida o'tgan.

xiyla - birmunch'a, ma’lum darajada

chog'roq - o‘lchami kichikroq

nonxo'rak- eski usuldagi maktabda tanaffus vaqti va shu vaqtdagi ovqatlanish joyi

sharros - tutilmasdan

tutal - tez aytish

1. Maktabdagi holat tasvirlangan gaplarni o ‘qing.
2. Hikoyada keltirilgan tez aytishni topib o ‘qing.
3. Hikoya asosida savoliar tuzing.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Hikoyani o‘qing va shaxsini o'zgartirib, qayta hikoya qiling.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Bastakor Yunus bobo

Maqsadlar:

a) ta'limiy maqsad-o'quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to'g'ri, ongli, ifodali o'qish ko'nikmalarini takomillashtirish, lug'at boyligini oshirish, o'zbek va jahon ertaklari, she'rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og'zaki nutqini o'stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go'zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg'ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe'lida uchrab turadigan ba'zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to'la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo'nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san'atga doir) kitoblarni muntazam o'qish va o'rganish;
yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;
o'zining xato va kamchiliklarini to'g'ri tushunish, o'zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;
o'qib-o'rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo'layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o'zi uchun.

Nazorat: o'quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Yunus Rajabiy - O'zbekiston xalq artisti, milliy san'at rivojida ulkan hissa qo'shgan bastakor, musiqachi, folklorshunos olim va ko'plab iste'dodli musiqachilarning ustozi. Yunus Rajabiy asrlar davomida avloddan avlodga o'tib kelgan 1500 dan ortiq o'zbek, tojik va uyg'ur tillaridagi xalq qo'shiqlari va navolarini jamlab, ularni yo'qolib ketishdan saqlab qolgan.

Bastakor Yunus bobo

Abdulla Po‘latov

Bastakor Yunus bobo,
Navolari dilrabo!
Xalqqa qildilar xizmat,
Xizmatda-ku, ko‘p hikmat.
Kuylaganda “Shashmaqom”
Dillarga berar orom.
Undagi usul, kuylar,
Uzoq o‘tmishdan so‘ylar.
Xalqlarning oh-u zori,
Og‘ir kun intizori.
Ko‘z yoshi-yu fig oni,
To‘kilgan qutlug1 qoni.
Barcha nolalar ayon,
Unda etilgan bayon.
Bastakor Yunus bobo,
Navolari dilrabo!

Shashmaqom 2003-yilda UNESCOning “Insoniyatning og'zaki va nomoddiy merosi durdonalari ro‘yxati”ga kiritilgan. Shashmaqom o‘z ijrochilik an’analari va qat’iy tizimga ega bo’lgan kuy va ashulalar majmuyidir. “ Shashmaqom ” fors tilida “olti maqom” ma’nosini anglatadi.

Uning tarkibiga quyidagi maqomlar kiradi:

1. Buzruk	4. Dugoh
2. Rost	5. Segoh
3. Navo	6. Iroq

Shashmaqom bunday ko'rinishda XVIII asr o‘rtalarida Buxoroda shaktlanganligi uchun Buxoro shashmaqomi ham deyiladi. Maqomlar avloddan avlodga an’anaviy og‘zaki tarzda o‘tib, bunda “ ustoz-shogird ” uslubidan foydalanilgan. Yunus Rajabiy “Shashmaqom”ni to‘liq notaga tushirib, nashr ettirdi. Maqom cholg‘u kuylari yakka cho lg(uda ham,cholg‘uchilar ansambli bilan ham ijro etilishi mumkin. Aksariyat hollarda g'ijjak, dutor, nay, rubob, qo'shnay kabi cholg‘ularda yakka holda ijro etib kelinadi. Ansambl ijrochiligida esa tanbur, dutor, nay, qo‘shnay, g'ijjak yoki sato (qo‘biz), chang, qonun, ud, rubob va doiradan tashkil topgan jamoa ishtiroki ko‘proq uchraydi.

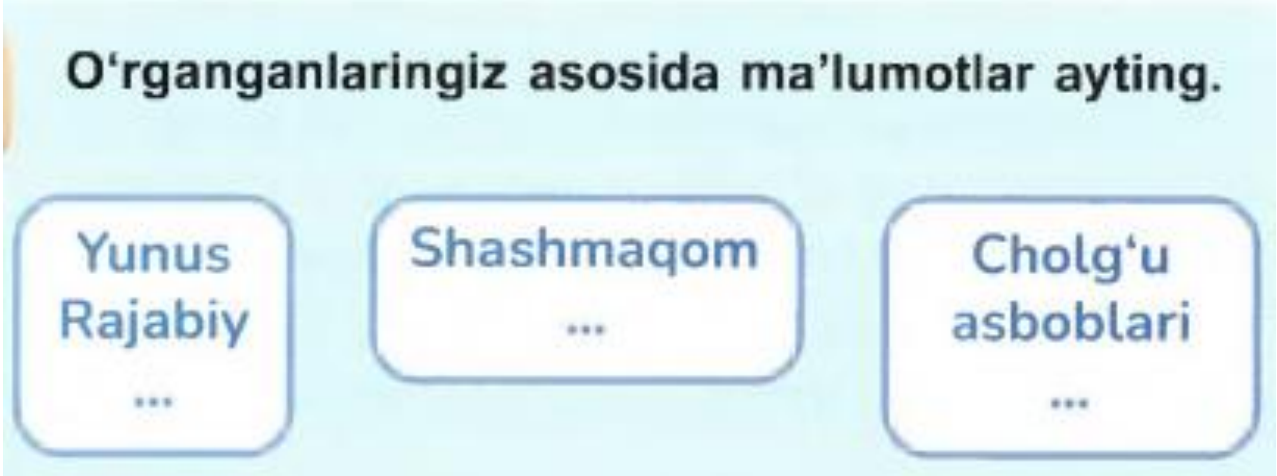

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: “ Bobolarning buyuk ishlari” mavzusida qiziqarli ma’lumotlar toping.

O‘IBDO‘: ____________________ ____________ ____________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Bo‘lim yuzasidan takrorlash

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;

kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;
yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;
o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;
o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Bo'limdagi asarlarni nima bog'lab turibdi?

2. Sizga qaysi asar ko‘proq yoqdi? Nima uchun?

3. “Manguga muhrlanganlar” deganda nimani tushundingiz?

4. Yana kimlar haqidagi asarlarni bu bolimga

kiritgan bolardingiz? Fikringizni izohlang.

Berilgan ma’lumotlarni o'qing. Bu ma’lumotiar qaysi qahramonlarga tegishli ekanini aniqlang.
1. Uning asarlari bilan bezatilgan qolyozmalar O'zbekiston, AQSH, Buyuk Britaniya, Eron, Rossiya va boshqa davlatlardagi kutubxona, qo'lyozma fondlari, muzeylar va shaxsiy majmualarda saqlanadi.
2. 1500 dan ortiq o‘zbek, tojik va uyg'ur tillaridagi xalq qo'shiqlari va navolarini jamlash orqali ularni yo'qolib ketishdan saqlab qolgan.
3. Bolalik yillari Farg'onaning Yaypan, Nursuq, Qudash, Buvayda, Tolliq, Olqor, Yulg‘unzor, Oqqo‘rg‘on degan qishloqlarida o‘tgan.
4. Onasi Qutlug1 Nigorxonim o‘qimishli va madaniyatli ayol bolib, o'g'lining tarbiyasiga katta e’tibor bergan.
5. Shahrisabzdagi mashhur Oqsaroyning peshtoqidagi naqshlar orasiga “Agar bizning kuch-quvvat va qudratimizga shubha qilsang, bizning imoratlarimizga boq”, degan xitobnoma yozdirgan.

Ravshan Isoqovning she’ridan keltirilgan parchani o‘qing. Ushbu she’riy parcha bolim da o‘rganilgan qaysi asar bilan mazmunan yaqin ekanini ayting.

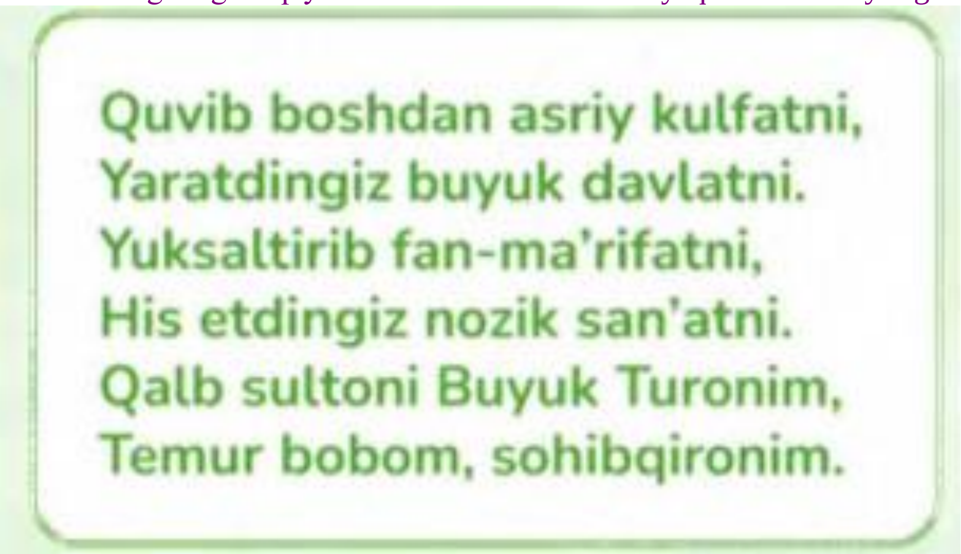
Quvib boshdan asriy kulfatni,
Yaratdingiz buyuk davlatni.
Yuksaltirib fan-ma’rifatni,
His etdingiz nozik san’atni.
Qalb sultoni Buyuk Turonim,
Temur bobom, sohibqironim.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.
V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.
VI. Uyga vazifani e’lon qilish: “ Ajdodlarim - faxrim ” mavzusida matn tuzing.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________
(imzo) *(sana)*

7- dars STO’

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Nazorat ishi-8

Maqsadlar:

a) ta'limiy maqsad-o'quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to'g'ri, ongli, ifodali o'qish ko'nikmalarini takomillashtirish, lug'at boyligini oshirish, o'zbek va jahon ertaklari, she'rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og'zaki nutqini o'stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go'zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg'ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe'lida uchrab turadigan ba'zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to'la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;

kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo'nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san'atga doir) kitoblarni muntazam o'qish va o'rganish;

yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;

o'zining xato va kamchiliklarini to'g'ri tushunish, o'zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;

o'qib-o'rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo'layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o'zi uchun.

Nazorat: o'quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

I. Matn bo'yicha savollar (10 balldan)

Matn:

Bahor tabiatida

Bahor kelganda hamma joy yashil rangga kiradi. Daraxtlar yaproqlanadi, gullar ochiladi. Bolalar maydonda o'ynaydi, qushlar esa tinchlik bilan sayrab turadi. Hamma joyda hayot uyg'onadi.

Savollar:

1. Bahor kelganda tabiat qanday bo'ladi?
2. Daraxtlar qanday ko'rinishga ega bo'ladi?

3. Bolalar qayerda oʻynaydi?
4. Qushlar nima qiladi?
5. Matn qaysi fasl haqida?

Lugʻat va imlo (10 balldan)

1. Quyidagi soʻzlarni toʻgʻri yozing:
   a) yapr(o)qlar / yaproqlar
   b) tin(ch)lik / tinchlik
   c) hay(o)t / hayot
2. Toʻgʻri variantni belgilang:
   a) gull(a)r / gullar
   b) mayd(o)nda / maydonda

Toʻldirish vazifasi (5 balldan)

1. Bahor faslida tabiat ___________.
2. Daraxtlar ___________ boʻladi.
3. Bolalar maydonda ___________.
4. Qushlar ___________ sayrab turadi.
5. Hamma joyda ___________ uygʻonadi.

Qisqa tarif yozing (5 balldan)

Quyidagi soʻzni qisqa qilib ta’riflang:

- gullar

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: oʻtilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob oʻtkaziladi. Oʻtilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. Oʻquvchilar topshiriqlarni bajarib, oʻtilgan mazuni qismlarga boʻlib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, oʻqituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.Oʻquvchilarni ragʻbatlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan oʻquvchilar ragʻbat kartochkalari bilan ragʻbatlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: “ Ajdodlarim - faxrim ” mavzusida matn tuzing.

OʻIBDOʻ: __________________________ ________________ _______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Kasblar gulshodasi
Maqsadlar:
a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.
b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.
d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.
Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:
mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;
kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.
Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:
jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.
Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:
bir kunlik xarajatlarni hisoblashni bilish.
Dars turi: yangi bilim beruvchi
Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.
Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.
Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.
Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.
Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.
Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.
II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.
III. Yangi mavzu bayoni:

Kasblar gulshodasi

Kasb... Kasb nima? Inson ongida qachon paydo bo‘ladi? Bu hamma odamlarga tegishlimi? Uning shakllanishiga nima yoki kim ta’sir qiladi? Ha, bu savollarga javob topish unchalik oson emas. Kasb - kishining mehnat faoliyati, doimiy mashg‘uloti turi. U ish turini malakali bajarishga imkon beradigan bilim, mahorat va tajribani talab etadi.Bizning tezkor va o'zgaruvchan dunyomizda juda ko‘p kasblar mavjud. Tanlov juda xilma-xil va ajoyib. Mashhur faylasuf: “ Barcha kasblarni odamlar yaratadi” , deb aytgan edi.Bilasizmi, dunyoda yo'qolib borayotgan, noyob va zamonaviy kasblar mavjud. O'ylab ko‘raylik-chi, nega bunday? Bunday kasblarning ayrimlari haqida qiziqarli ma’lumotlar keltiramiz...Yo‘qolib borayotgan kasblar Matn teruvchi (mashinistka). Mazkur kasb 1990-yillarda, yozuv mashinasi o ‘rnini kompyuter va printerlar egallagandan so'ng yo‘qolib ketdi. Telefonchi - avtomatik telefon stansiyalari yaratilguniga qadar abonentlarni telefonchi qizlar bog'lab bergan. Bu kasb nufuzli hisoblangan va unga ibratli oilalarning yoqimli ovozga, muloyim fe’l-atvorga ega qizlari qabul qilingan. Zamonaviy kasblar Bu kasblar bugungi kunda inson ehtiyojlari va texnika rivoji bilan bog’liqdir. Har bir sohaga kirib kelayotgan axborot texnologiyalari kasblarning ham o‘zgarishiga, yangilanishiga sabab bo'lmoqda.

- robototexnika mutaxassisi;
- videomontaj ustasi yo'nalishlari;
- axborot texnologiyalari yo‘nalishi bo'yicha dasturiy ta’minot.

Noyob kasblar Shokolad degustatori - bu tatib ko‘riladigan mahsulot haqida barcha ma’lumotni: uning tarkibi, rangi, ta’mi, ishlab chiqarilgan mamlakati, yaroqlilik muddati va ishlab chiqarish texnologiyasini biladigan mutaxassis. Ular pishloq, shokolad, choy, qahva, qandolatchilik va boshqa ko'plab turdagi mahsulotlarni tatib ko’rib, mahsulot haqida o‘z xulosalarini aytadilar. Yerdagi eng noyob kasb faqat bir nechta odamlargagina tegishli. Bu mutaxassislar pingvinlarning (ayniqsa, Antarktida qutb stansiyalarida) ko'chish joylarida ishlaydi. Ishning mohiyati juda oddiy - samolyotlarning uchish va qo‘nish vaqtlarida pingvinlar yiqilib tushadilar. Ularning vazifasi pingvinlarni turg‘izib qo‘yish va salomatligini nazorat qilishdan iborat.

Dunyoda minglab kasblar bor.
Ularning hammasi kerakli va qiziqarlidir.

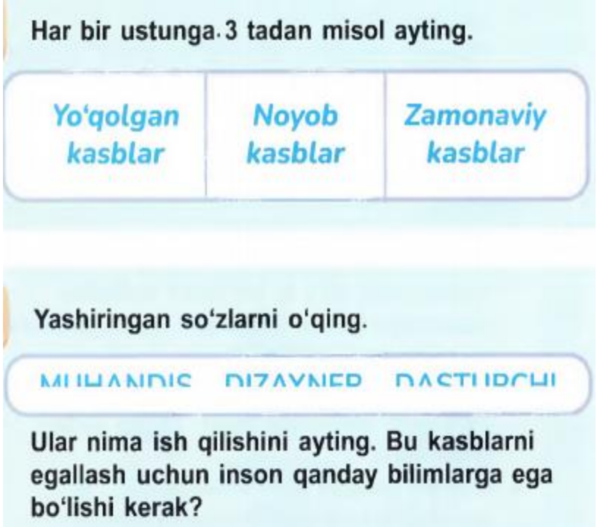

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: “ Mening tanlagan kasbim” mavzusida matn tuzing.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Cho‘rtanbaliq va mushuk. I.A. Krilov

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;
yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;
o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;
o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi:

badiiy adabiyotda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik g‘oyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o‘ziga xosliklarni anglash;
yovuzlik va xunuklikdan nafratlana bilish;
yaxshi va yomon odatlarni bir-biridan farqlay olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Rus yozuvchisi, masalchi Ivan Andreyevich Krilov 1769-yilda tug‘ilgan. Ivan Krilovning 230 dan ortiq masallari 9 ta to‘plamda nashr ettirilgan.

So‘zlarni hosil qiling.

SHI+FO-TE+KOR-TE
O‘+QI+N+TUV+CHI-N
RAS+QA+SOM-QA

Shu kasblarni egallamoqchi bo‘lgan inson qanday xislatlarga ega bo‘lishi kerak?

Maqolni o‘qib, mazmunini izohlang.

Qattiq baqirgan bilan qo'shiqchi bo'lmas.

Cho‘rtanbaliq va mushuk

Ivan Krilov

Ish chatoqdir, gar etikdo‘z somsa pishirsa, Somsapaz-chi, qo‘lda bigiz, kosiblik qilsa. Bunaqada ish orqaga ketishi tayin, Axir, atayin -Bunday hollar ko‘p martalab sinab ko'rilgan. Kim birovning hunariga qo‘l urar ekan, Boshqalarga qaraganda bo‘ladi sarkash,Va har qanday ish deganni buzadi yakkash. Bilmaganni bilganlardan so'rash o'rniga, Behudaga u hammaga qolar kulguga. O’tkir tishli cho‘rtanbaliq qildiki orzu, Mushuklarning hunarini egallasa u. Ishqilib, u Mushukvoydan qildi iltimos: O'zing bilan olib ket, deb sichqon oviga. - E, qo‘ysang-chi, bilasanmi, bu ishni biroz? - Der Mushuk unga.- Tag‘in yana kulgu bo lib o‘tirma, oshnam.

- E, qo'yaver, og'aynijon, sichqon ekan-ku, Undan katta baliqlami ovlaganmiz biz. - Unday bo‘lsa, qani, ketdik! - Yo‘l olishib tez, Ombordagi sichqonlarni poylashdi ikkov. Qorinni to‘qlab, ko'nglin xushlab o‘sha soatda Mushuk shoshar oshnasidan olgani xabar. Qarasaki, Cho'rtan yotar og‘ir holatda, Bo‘g‘ilgancha, og‘zin “kap-kap” ochar-u yumar, Jo'rasining ahvolini mushuk ko'rarkan,Behush holda uni yana hovuzga sudrar.Yodda tutgil! Senga bu ish saboqdir, Cho'rtan, Bundan buyon ish qita ko‘r sen kallang bilan. To‘g‘ri kelmas ekan senga sichqon ovlamoq,
Har hunarning o‘z siri bor, buni anglab boq!

sarkash - birovga itoat etmaydigan, qaysar
yakkash - nuqul, ham isha, doim

Maqollarni o‘qing va ularni masal mazmuniga bog‘lang.

1. Bilmagan ishga urinma,
Urinib, tuzoqqa ilinma.

2. Miltiq ko‘targan bilan ovchi bo‘lmas,
Dag‘dag‘a solgan bilan – dovchi bo‘lmas.

3. Har hunarning o‘z siri bor,
Har ishning o‘z yeri bor.

Yodda tuting!

Har bir kasbning o'ziga xos mashaqqati va fazilati bor. Qaysidir kasbni egallash uchun chuqur bilim, qaysidir kasbning ustasi bo'lish uchun esa tug'ma iste'dod yoki mahorat talab etiladi.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Masalni ifodali o'qing. Masal mazmuniga mos rasm chizing.

O‘IBDO‘: ________________________ _______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Mard o‘g‘lonlar bo‘lamiz. K. Turdiyeva

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;

kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;

yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;

o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;

o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

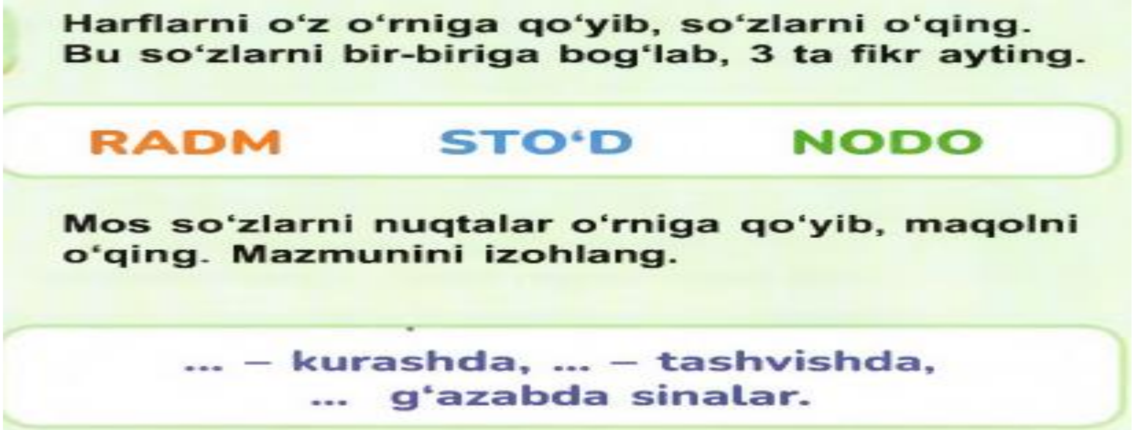
Harflarni o‘z o‘rniga qo‘yib, so‘zlarni o‘qing. Bu so‘zlarni bir-biriga bog‘lab, 3 ta fikr ayting.

RADM STO‘D NODO

Mos so‘zlarni nuqtalar o‘rniga qo‘yib, maqolni o‘qing. Mazmunini izohlang.

... – kurashda, ... – tashvishda,
... g‘azabda sinalar.

Mard o‘g‘lonlar bo’lamiz

Kavsar Turdiyeva

\- Tog'ni baland demanglar,
Istasangiz chiqasiz.
Raqibni kuchli demang,
G'ayrat qiling, yengasiz.
Mard bo‘linglar, botir bo‘ling,
Shu otaning tilagi.
Ezgu ishga qodir bo'ling,
Yigitga shu keragi.
\- Ha, dadajon, qo'rqmaymiz biz,
Mard va polvon bo'lamiz.
Ishonchingiz oqlash uchun
Kuch-qudratga to'lamiz.

Ha, ha, ezgu niyat bilan
Zo‘r insonlar bo‘lamiz.
El-yurtimiz orzu qilgan
Mard o‘g‘lonlar bo‘lamiz.
Sher bolasi ovni yengar,
Ei bolasi yovlarni.
Yollarida uchrab qolgan
Barcha to‘siq-g‘ovlarni.
Chiniqinglar, mashq qilinglar,
Yutuq sehri mehnatda.
Xalqni e’zoz qilgan inson,
Bo'lar doim izzatda.

Bugungi kunda yoshlarga o‘z iqtidorlarini namoyon etishlari uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Ular sport, san’at, ilm-fanning turli sohalarida ulkan yutuqlarni qo ‘lga kiritmoqdalar. Italiyada bo'lib o ‘tgan shaxmat bo‘yicha yoshlar o‘rtasidagi jahon chempionatida vatandoshimiz Afruza Hamdamova O’zbekiston tarixida qizlar o ‘rtasidagi ilk jahon chempioni bo‘ldi. Iqtidor har bir insonda mavjud. Oldiga qo'yilgan aniq maqsad sari astoydil intilgan kishi, albatta, unga erishadi.

Quyidagi rasmlarni so‘zlar bilan ifodalang.

Matn tuzing va unga sarlavha toping.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uygа vazifani e’lon qilish: She’rni yod oling.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Maydondagi bolalar
Maqsadlar:
a) ta’limiy maqsad-oʻquchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, toʻgʻri, ongli, ifodali oʻqish koʻnikmalarini takomillashtirish, lugʻat boyligini oshirish, oʻzbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali ogʻzaki nutqini oʻstirish.
b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat goʻzalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuygʻularini shakillantirish.
d) rivojlantiruvchi maqsad-oʻquvchilarning mavzuga oid bilim, koʻnikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga toʻla lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali oʻquvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.
Milliy va umummadaniy kompetensiyasi:
badiiy adabiyotda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik gʻoyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi oʻziga xosliklarni anglash;
yovuzlik va xunuklikdan nafratlana bilish;
yaxshi va yomon odatlarni bir-biridan farqlay olish.
Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:
jamiyatda boʻlayotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.
Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor boʻlish hamda foydalanish kompetensiyasi:
bir kunlik xarajatlarni hisoblashni bilish.
Dars turi: yangi bilim beruvchi
Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.
Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.
Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma oʻzi uchun.
Nazorat: oʻquvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.
Baholash: oʻquvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.
Darsning borishi:

№	Boʻlimlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	Oʻtgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	Oʻquvchilarni ragʻbatlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yoʻqlama qilish, oʻquvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.
II. Oʻtilgan mavzuni mustahkamlash. oʻtilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob oʻtkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili oʻtkazilib noʻtoʻgʻri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan koʻrsatma beriladi.
III. Yangi mavzu bayoni:
Ajratib ko'rsatilgan harflarni oʻqing. Abu Nasr Farobiyning aytgan hikmatli so'zini izohlang.

Maydondagi bolalar

Mahmud Murodov

Ishdan qattiq charchab qaytardim. Negadir ikki chakkam zirqirab , boshim og‘rirdi. Yo'lni biroz bo'lsin qisqaroq qilish uchun qishloq ahli dam oladigan bog‘ oralab o'tishni ko‘zlab, shu tomonga burildim. Bog’ darvozasi oldidagi “Matbuot” do'konidan gazeta va jurnal oldim-da, yo'limni davom ettirdim. Yo'ldan sal ichkarida - bolalar maydonchasi. U yerda bir nechta bola yangi to‘kilgan qum uyumida o‘ynab o'tirishardi. Bolalarning qum o'ynab o'tirishimi, yo ular qumda yasayotgan qum shakllarimi diqqatimni o‘ziga tortdi. Ular tomonga yurdim. Boshimni ko‘tarib, ko‘m-ko‘k osmonga tikildim. Osmon qanday tiniq, qanday musaffo. Shunda qulog‘imga qum o'ynayotgan bolalarning uzuq-yuluq gaplari chalinib qoldi. - Bilasanmi, Anvar, - dedi to‘lachadan kelgan bola. - Mening dadam - quruvchi. Mana bu ko'chamizda qurilgan uylar bor-ku, shularni qurgan. Men ham dadamday quruvchi bo‘lsam, qishlog'imizga bolalar markazini qurib beraman. Unda hamma narsa - sport zali ham, suzish havzasi ham, shaxmat-shashka xonalari, kutubxona, kompyuter o'yinlari xonasi ham bo ladi, yana zarur to'garaklar uchun xonalar ham bo ladi. - Men, men, - derdi. Elbek degan sal novchadan kelgan, qoramag‘iz bola. - Senga o'xshab quruvchi bo‘lmayman. Chegaralarimizni qo'riqlayman. Urushni, urush istab chegaramizni buzuvchilarni jazolovchi yurt posboni bo‘laman. - Orzu, orzulash - juda yaxshi-da! - deydi anchagacha jim qolib, nimalarnidir o‘ylab o'tirgan G‘ani. - Mening orzum - bobomday, dadamday ustoz bolish. O‘qisam, ular ishini davom ettirsam, deyman. Qishlogimiz bolalarini o'qitsam, deyman. Bolalar qum uyumi yonida o‘ynashar, shu bilan birga o‘zlarining shirin orzularini bayon etishardi. Ajabo, ularni tinglab o'zimni butunlay yengil sezdim. Ko‘z oldim ravshanlashdi. Boyagi bosh og‘rig‘im ham, ishdagi charchog'im ham unutilganday bo'ldi. Turib qolgan joyimdan asta qo‘zg‘alib, uyga qaytdim. Bolalarga tikilib, gap-so‘zlarini tinglab, tanamga kuch- quvvat, bosh og‘rig‘imga davo - malham topganday edim. Boshimni, qaddimni g‘oz tutib , uyim tomon qushday yengil va dadil yurib ketdim...

Har bir ustundan mos so‘zlarni tanlab, maqollarni o‘qing.

Hikoya mazmuniga mos maqollar ayting.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Hikoyani o'qing va shaxsini o'zgartirib, qayta gapirib bering.

O‘IBDO‘: ________________________ _______________ _______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Zardo‘z. R. Isaqov

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;
yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;
o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;
o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Harflarni kichrayib borish tartibida o‘qing.
Bu so‘zlarning o'xshash va farqli tomonlarini ayting.

Zardo‘z

Ravshan Isoqov

Onajonim zardo'z chevar,
O‘z hunarin jondan sevar.
Tikar qo'shib mehr qo‘rin,
Quyosh boqar sochib zarin.
Zar iplari kumush, tilla,
Mohir qo ld a kirar tilga.
Yal-yal yonib, tillolanib,
Ko‘z o'ynatar jilolanib.
Zardo‘z chopon, zardo'z do‘ppi,
Ikki yuzi shirmoy lo‘ppi.
Qizlar kelar gul-gul yonib,
Tovus misol zar tovlanib.
Ko‘ylakcham ham zar yoqali,
Zar do‘ppim ham zar uqali.
Duo qilar ustoz - onam,
Zarga to'lsin zarrin olam.

Chevar

Qambar Ota

Ko‘ylakning etagiga
Gul “ ekar” ,
Ipak ipdan yoqasiga
Gul tikar.
Kashta chatar so‘zana-yu
Belbog‘ga,
Do‘ppisidan mo'ralaydi
Oy asta.
Chevar qizning qoyil
Kasbga mehriga,
Yuraklar rom ignasining
Sehriga.

Quyidagi fikrga o‘z munosabatingizni bildiring. Boylikni bir soniyada yo‘qotish mumkin. Lekin bilim va hunarni hech kim tortib ololmaydi. Inson eng qiyin vaziyatlarda ham o‘z hunarini ishga solib, qiyinchiliklarni yengishi mumkin. Hunarga tinimsiz mehnat va harakat orqali erishiladi.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: She’rni ifodali o'qing.

O‘IBDO‘: ________________________ _______________ ______________

(imzo) *(sana)*

14- STO’

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Bo‘lim yuzasidan takrorlash

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;

kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;

yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;

o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;

o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Bu bo'limdagi barcha asarlarni qaysi mavzu birlashtirgan?
2. Kasb nima va u nima uchun kerak?
3. Kasb va hunar bir-biridan qanday farq qiladi?
4. Kasb-hunarsiz yashash mumkinmi? Nima uchun?
5. Tasavvur qiling, qaysidir kasb yoki hunar bo'lmasa, qanday vaziyat yuzaga kelishi mumkin?
6. Bo'limdagi qaysi asar sizga ko'proq yoqdi?

Tezkor savollarga javob beramiz.

1. Bolalarga ta'lim-tarbiya beradi...
2. Insonlarni davolaydi...
3. Chiroyli imoratlar quradi...
4. Tansiq taomlar tayyorlaydi...
5. Bejirim kiyimlar tikadi...
6. Odamlarning uzog'ini yaqin qiladi...
7. Vatanini qo'riqlaydi...
8. Turli-tuman noz-ne'matlar yetishtiradi...
9. Koinotga parvoz qiladi...

Ushbu kasb-hunar egalariga tegishli
ish-qurollarining nomini ayting.

Nuqtalar o‘rniga mos so'zlarni qo'yib, gaplarni to'ldiring.

Insonning hunari qancha ko‘p bo‘lsa...
Hunari ko‘p insonlar...
Ular jamiyatga...
Shuning uchun xalqimizda ... maqollar bor.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: “ Zamonaviy kasblar olami” mavzusida qiziqarli ma’lumotlar to‘plang.

O‘IBDO‘: ____________________ _______________ _______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Dunyo mo‘jizalari

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;

kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

bir kunlik xarajatlarni hisoblashni bilish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Dunyo mo‘jizalari

O'zining buyukligi va go‘zalligi bilan insonlarni lol qoldirgan san’at va muhandislik tafakkuri mahsullarini qadimda dunyo mo'jizalari deb atashgan. Katta va mahobatli haykallar, ibodatxona va saroylar olam mo‘jizalari sifatida tan olingan edi. Qadimgi insonlar yetti mo‘jizadan iborat o‘ziga xos dunyoning e’tiborga sazovor joylari ro'yxatini tuzishgan. Qadimgi olam mo‘jizalaridan faqatgina Misr ehromlari saqlanib qolgan.

BOBIL OSMA BOGLARI

Dunyoning yetti mo'jizasi ro‘yxatining ikkinchi pog‘onasidan Bobil osma bog’lari o‘rin olgan. Bu sirli va noyob afsonaviy qurilma toshqin tufayli shikastlangan.Nima uchun bu bog'larni osma deb

atashganini o'ylab ko‘rganmisiz? Afsonalarga ko‘ra, unga bunday nom berilishiga sabab, shahar cho‘lning o‘rtasiga tushgan bo‘lib, atrofiga ustunlar yordamida yam-yashil gullab turgan ayvonlar qurilgan. Chindan ham bog‘lar havoda muallaq osilib turganga o'xshagan, ko‘plab yo‘lovchilar avvaliga bu manzarani sarob deb o‘ylashgan.

MISR EHROMLARI

Fir’avn Xeops piramidasi Giza shahri yaqinida qurilgan bo‘lib, hozirgi paytda u Qohira shahri atrofida joylashgan. Ilk 10 yillikda yo‘l qurilish ishlari olib borilgan, buning uchun kattakon toshlar daryoga va yerosti tuzilmalariga yetkazib berilgan. Inshootning qurilish jarayoni 20 yil davom etgan. Xeops piramidasi XIX asrning oxiriga qad’ar dunyoning eng baland inshooti sifatida asrlar davomida rekordni ushlab turgan. Uning balandligi 147 m ga yetgan. Hozirgi dunyoning yangi yetti mo'jizasiga bizning davrimizgacha saqlanib qolgan mo'jizaviy inshootlar jo bo'lgan. Ularning ayrimlari bilan tanishing:

BUYUK XITOY DEVORI

Barcha davrlarning noyob qurilishi hisoblangan Buyuk Xitoy devori insoniyat tarafidan qurilgan eng uzun inshoot sanaladi. Uning uzunligi 8852 km dir. Devorning balandligi yetti yarim metrni, eni esa olti yarim metrni tashkil etadi. Devorni qurishdan maqsad Sin imperiyasining shimoldan qilinadigan hujumlaridan saqlanish edi. Asosiy xomashyo esa tuproq bo'lgan, uning tarkibida tosh va oddiy guruch unidan tayyorlangan g'isht ham bor edi. Buyuk Xitoy devori Xitoydagi milliy yodgorliklar ichida faxriy o‘rinni egallagan. 1987-yilda esa UNESCOning Butunjahon merosi ro'yxatidan o‘rin olgan.

TOJ MAHAL

Agradan uzoq bo‘lmagan Jamna daryosi qirg'oqlarida joylashgan Toj Mahal haqida eshitmagan odam bo'lmasa kerak. Bu obida Boburiylar sulolasi tomonidan qurilgan. Shohjahon Toj Mahalni rafiqasi Mumtoz Mahal sharafiga qurdirgan. Maqbara qurilishi 1630-yilda boshlanib, 1652-yilda tugallangan. Dunyo mo‘jizalari faqat qadimgi davlatlarda bo'lgan deb o'ylagan insonlar yanglishadilar. Bu kabi mo'jizalar bugungi kunda ham barpo etilyapti. Buning isboti tariqasida Avstraliyadagi Sidney opera teatri yoki Pragadagi Raqsga tushayotgan uyni misol keltirishimiz mumkin. Bu ro'yxatni esa yana davom ettirsa bo’ladi...“Yosh bilimdon” ensiklopediyasidan

inshoot - qurilishlar, binolar

mualaq - osilgan, osilib qolgan

sulola - avlod bolalari. Bir avloddan tarqalib, vorislik, valiahdlik huquqiga ega, asosan, biron-bir taxtga o‘tirgan podshohlar, xonlar

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Tabiat mo‘jizalari

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;
yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;
o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;
o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi:

badiiy adabiyotda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik g‘oyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o‘ziga xosliklarni anglash;
yovuzlik va xunuklikdan nafratlana bilish;
yaxshi va yomon odatlarni bir-biridan farqlay olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Topishmoqlarning javobini toping.

Javoblardagi birinchi bo g'inlardan so‘z hosil qiling.

1. Ikki singil, og‘ir-yengil.

2. Qirg‘oq bilan suv o'rtasida nima bor?

3. U xarita ham mato,

Qani, o‘ylab ko‘r birpas,

Topolsang, nomi ...

Tabiat mo‘jizalari

Olamda insoniyat tomonidan yaratilgan qanchadan qancha mo'jizalar bor. Antiqa inshootlar, binolar, go‘zal bog‘lar. Ammo tabiatning asl tabiiy mo'jizalarini ko‘rganimizda chindan ham lol qolamiz. Sayyoramizda hali ochilmagan qancha sirlar bor ekan?..Katta kanyon - dunyodagi eng chuqur va keng maskanlardan biridir. U AQSHning Arizona shtatidagi Kolorado yassitog‘larida joylashgan. Uning uzunligi 446 km. Eni 6 km dan 29 km gacha cho'ziladi. Chuqurligi esa 1800 m. Amazonka dunyoning eng sersuv daryosi bo'lib, Janubiy Amerikada joylashgan. Maranon va Ukayali daryolari birlashuvidan hosil bo'lgan. Amazonkaning uzunligi ilmiy doirada bahsli sanaladi. Bu borada turli qarashlar mavjud: Maranon manbalarida 6400 km, Apachet manbalarida 6992 km, Ukayali manbalarida esa 7100 km deb berilgan. Amazonka uzunligi bilan Nilga qiyoslanadi. Daryoning yillik suv sig‘imi 6937 km3, ya’ni sutkasiga taxminan 19 km3 suv oqadi. 2011 -yilda butun dunyo tanlovida Amazonka dunyo mo‘jizalari qatoriga kirgan. Sayyoramizdagi eng baland cho‘qqi bolmish Everest dengiz sathidan 8848 m balandlikda joylashgan. U Himolay tog1 tizmasiga mansub bo lib, Xitoy va Nepalga chegaradosh. Uzoq vaqt davomida tog’ balandligini aniq o'lchash qiyin bo'lgan. Nepal tadqiqotchilarga o‘z hududlariga kirishlariga izn bermagan. Shu sababli boshqa davlatlar ko‘p asrlik tog’ - Jomolungma haqida hech nima bilmagan.Uni 50 km naridan ham ko‘rish mumkin.Viktoriya - Janubiy Amerikadagi Zambeziya daryosida joylashgan sharshara. Viktoriya dunyodagi eng katta sharshara deb tan olingan.U Niagara sharsharasidan ikki baravar baland, eniga ham undan kattaroq.Sharsharadan oqib tushayotgan suv tomchilari 400 m balandlikkacha otiladi. Sahroyi Ka bir - yeryuzidagi eng katta cho‘1. Uning maydoni deyarli 9 mln km2, bu deyarli AQSHdan biroz kichik hududga tengdir. Sahroyi Kabir Shimoliy Afrikada, o‘nga yaqin davlat hududida joylashgan. Tadqiqotlarning ko'rsatishicha, taxminan 6000 yil avval Sahroyi Kabirda daraxtlar o'sgan va ko‘plab ko'llar bo'lgan.Sahroyi Kabirda har yili 160 mingga yaqin sarob hosil bo'ladi. Ular muntazam va vaqtinchalik hamda vertikal va gorizontal shaklda bo’ladi. Hatto ayrim yerlarda karvon yo'llari uchun maxsus xaritalar ham shakllantirilgan, o‘sha yerlarda saroblar ko‘rinadi. Ushbu xaritalarda voha, palma o‘rmonlari, tog' tizmalari ko'rinishi aks etgan.

To‘g‘ri berilgan ma’lumotlarni aniqlang.

1. Katta kanyon – Janubiy Amerikada joylashgan.
2. Sahroyi Kabir – AQShda joylashgan.
3. Amazonka daryosi – Janubiy Amerikada joylashgan.
4. Viktoriya sharsharasi – Xitoy va Nepalga chegaradosh.
5. Everest – Himolay tog‘ tizmasiga mansub.

Berilgan ma’lumotlar asosida quyidagicha jadval tuzing.

Janubiy Amerika	Amazonka
...	...

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Qo‘shimcha manbalardan tabiat mo‘jizalari haqida ma’lumotlar toping. Uni o ‘rganganlaringiz bilan solishtiring.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Mo‘jiza U. Abduazimova
Maqsadlar:
a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.
b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.
d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.
Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:
mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;
kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.
O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:
turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;
yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;
o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;
o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.
Dars turi: yangi bilim beruvchi
Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.
Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.
Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.
Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.
Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.
Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.
II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.
III. Yangi mavzu bayoni:

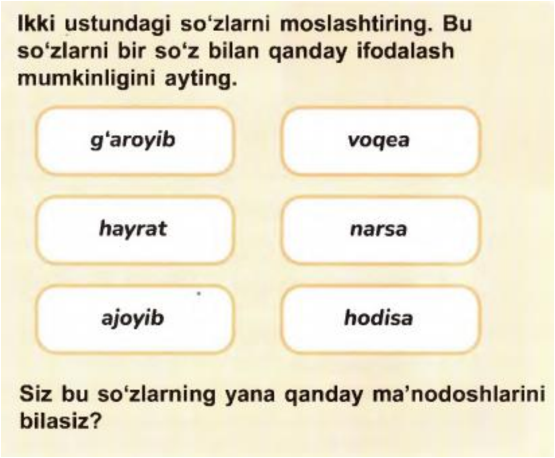

Mo‘jiza

Umida Abduazimova

Mo‘jizani yo‘q degan
Bolaga gapim lo'nda:
Nega qizarib qoldi
Olchamiz unda?
Kechqurun boqqa chiqsak,
Qop-qorong‘i bog'imiz.
Nimaga o‘chib qoldi
Shamchirog'imiz?
Ko‘kka boqdi ko‘zimiz,
Charaqladi yulduz-oy.

Ko‘nikib qorong'iga
Ko‘rindi har joy.
Nimaga degan savol
O'rab har yonni,
O'roq qilib oldik so‘ng
Mo‘jizajonni.
Mo'jizaga ishonib,
Mo'jiza kutar.
Bolalarga har bir kun
Mo'jiza tutar.

Nuqtalar o‘rniga she’r matnida berilgan so‘zlarning ma’nodoshini qo‘llab, she’rni qayta o‘qing.

... boqdi ko‘zimiz,	... yulduz-oy.
... qorong‘iga	... har joy.

Ajratib ko‘rsatilgan harflarni birlashtirib o‘qing.

Mvfbo‘knvjyniopzsdraxzcfgtqtuauytitresh
kjhoasdnbvmibngb
Mxzcfo‘ynjyniopznhgsadrkdsrugbvtmartdr
Bkgtoertlhnbadfglrfanbvcfrkjhgxcfdratyu
ghvcxamjurbsvidrjhkvcduytn
Mxzcfo‘ynjyniopznhgsadrtdrugbvtlkmardr

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.
V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.
VI. Uyga vazifani e’lon qilish: She’rni ifodali yod oling.

O‘IBDO‘: ____________________ ____________ ____________
(imzo) (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Dengiz suvi nega sho‘r?

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi:

badiiy adabiyotda aks etgan vatanparvarlik, insonparvarlik g‘oyalarini, umuminsoniy va milliy qadriyatlar tasviridagi o‘ziga xosliklarni anglash;

yovuzlik va xunuklikdan nafratlana bilish;

yaxshi va yomon odatlarni bir-biridan farqlay olish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

bir kunlik xarajatlarni hisoblashni bilish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Berilgan so'zlarni ranglari bilan ko'rsatib ayting.

Tuzning ikki yuzi

Yer yuzida dengiz (dengiz tuzi) va minerallar (tosh tuzi)dan olinadigan juda katta tuz zaxiralari mavjud. Oshxona tuzi hayotiy ahamiyatga ega ekanligi ilmiy jihatdan isbotlangan. Hatto tadqiqotlarsiz ham, odamlar boshidanoq tuz juda qimmatli, foydali va yordamchi modda ekanligini tushunishgan. Boshqa tomondan esa, haddan tashqari sho'rlanish tuproq unumdorligini pasayishiga olib keladi. Bu o'simlik ildizlari tuproqdan mineral moddalarni yetarlicha olishiga to'sqinlik qiladi**.**

Ertakdagi aka-ukalarga ta’rif bering.

Ertak voqealarining ketma-ketligini aniqlang.

A	Ana shunda ham, tosh tuz chiqarishdan to‘xtamabdi. Aytishlaricha, hozirda ham u to‘xtamaganmish.
B	Eh, onajon, akam shaharda katta amaldor bo‘lib ketgan.
D	Sehrli tosh haqidagi xabar butun mamlakatga yoyilibdi. Bu xabar akaning ham qulog'iga yetib kelibdi.
E	Ulardan kichigi onasi bilan qishloqda, kattasi esa shaharda yashar ekan.
F	Xizmatkor xo‘jayinining aytganini qilib, ukani oshxonaga boshlab kiribdi.
G	Yigit yon-veriga qarab, o'simlik ildizlarini terayotgan kampirga ko'zi tushibdi.
H	Kampir yigitga sehrli toshdan qanday foydalanishni tushuntirib beribdi.
I	Yetti qiz makon tutgan joyni topib, ularga suyakni berib, orqaga qaytmoqchi bo‘libdi.
J	Toshni olgach, onasining javobini kutmasdanoq katta kemada yo‘lga chiqibdi.
K	“Tuz ber, tuz ber, tuz ber, yana, yana, yana”, – deb qichqiribdi. Shu onda tuz qor uyumi kabi kemani to'ldira boshlabdi.

Ertak mazmuniga mos maqollarni o‘qing.

- *Bekorchidan el bezor,*
  So‘zidan ko‘ngil ozar.
- *Gap bilan shoshma,*
  Ish bilan shosh.
- *Yomon odam to‘ymas,*
  Yomonligini qo‘ymas.
- *Mehr bilmas qarindoshdan,*
  Mehr bilgan yot yaxshi.
- *Mehnat, mehnatning tagi rohat.*
- *Mehri borning sehri bor.*

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: “ Dengiz suvi nega sho'r?” ertagini qayta so'zlab bering. Tabiatda ham dengiz suvi nega sho‘r bo'lishi haqida ma’lumot topib yozing.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Telebola. I qism. X To'xtaboyev
Maqsadlar:
a) ta'limiy maqsad-o'quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to'g'ri, ongli, ifodali o'qish ko'nikmalarini takomillashtirish, lug'at boyligini oshirish, o'zbek va jahon ertaklari, she'rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og'zaki nutqini o'stirish.
b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go'zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg'ularini shakillantirish.
d) rivojlantiruvchi maqsad-o'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe'lida uchrab turadigan ba'zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to'la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.
O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:
turli yo'nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san'atga doir) kitoblarni muntazam o'qish va o'rganish;
yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;
o'zining xato va kamchiliklarini to'g'ri tushunish, o'zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;
o'qib-o'rganib borish orqali bilimini oshirib borish.
Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:
jamiyatda bo'layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.
Dars turi: yangi bilim beruvchi
Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.
Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.
Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o'zi uchun.
Nazorat: o'quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.
Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e'lon qilinadi.
Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.
II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi.
III. Yangi mavzu bayoni:

Topishmoqning javobini toping. U haqida nimalarni bilasiz?

Katta quti, ko'zi bor,
Ko'p tomosha, so'zi bor.

Alisher Navoiyning "Farhod va Shirin" dostonida Farhod arman podshosining qizi Shirinni ko'zguda ko'rib qoladi... Ana o'sha ko'zgu hozirgi oynayi jahonning ajdodi hisoblanadi. Ko'zgu orqali ota-bobolarimiz televizor yaratish g 'oyasini ilgari surishgan. Bolalar, siz televizorni kim qayerda ixtiro qilganini bilasizmi? Televizor Toshkentda ixtirochilar I.F.Belyanskiy, B.P.Gradovskiy tomonidan ixtiro qilingan. Ular tajribalar o'tkazib, elektron nur yordamida harakatdagi tasvirni bir joydan boshqa joyga uzatadigan va qabul qiladigan "radiotelefot"

apparatini yaratishdi va uni laboratoriya sharoitida 1928-yilda sinab ko‘rishdi.

Telebola

Xudoyberdi To'xtaboyev

(Peshonasiga teievizor yopishib qolgan bolaning sarguzashttari)

Bir bor ekan, bir yo‘q ekan, qadim-qadim zamonlarda emas, o'zimizning shu kunlarda go‘zal Farg'ona tomonda, undan ham go'zal Tagob qishlog‘ida Omonboy degan bola yasharkan. O‘zi juda hushyor, aqlli ham ekan. U televizor tomosha qilishni yaxshi ko'rarkan. Har kuni o‘n soat televizor tomosha qilmasa, ham oyog'i, ham tomog‘i og‘rib qolarkan. Dars tayyorlayotganda eski televizorning ichidagi ashqol-dashqolini olib tashlab, bo‘shagan qutichasining ichiga kirib olib tayyorlar ekan. Shunday qilmasa, miyasiga hech narsa kirmas ekan. O‘sha kuni Omonboyning maktabga borgisi kelmabdi. Yo‘q, borgisi ham bor ekan-u, dars tayyorlamagan ekan, shuning uchun borgisi kelmabdi. Dadasi bilan oyijonisi barvaqt ishga jo ‘nashibdi. Keta turib oyijonisi: “Jon o‘g‘lim, avval qaymoq bilan nonushta qilgin, keyin echkingga xashak solgin, keyin tovuqlaringni katakka qamab qo'ygin, so‘ng maktabga keta turib kalitni Xosiyat xolangga berib ketgin”, degan ekan. Omonboy hech qaysini bajarmabdi, yo‘q-yo‘q, bajarmoqchi ekan-u, ularni bajargani ketsam, televizordagi qiziq-qiziq tomoshalar o'tib ketib qoladi, deb qo‘rqibdi. To‘g‘ri-da, qiziq-qiziq tomoshalar o’tib ketib qolsa, hammaga ham alam qiladi-da. Katta televizor uyda, dadajonisi dalada suv quyganda ko'rib yurarman, deb olib kelgan kichkina televizorcha ayvonda, xontaxtaning ustida ekan. Omonboy chaqqon bola bo‘lgani uchun goh unisiga, goh bunisiga o‘tib, tomosha ko'ra boshlabdi. Katta televizorni tikka turib, kichkina televizorni chalqancha yotib, qomini yerga berib, qiziq-qiziq joylari kelganda xuddi suvda suzib ketayotgandek oyoqlarini gilamga tapirlatib urib-urib tomosha qilar ekan. Eh, o‘sha kuni juda-judayam zo‘r bo'libdi, bir-biridan qiziq tomoshalar emish. Unisiga qarasang, bunisi qolib ketar emish, bunisiga qarasang, unisi. Kun botay-botay deganda Omonboyning boshi aylanib, ko‘zi tinib, qulog'idan g‘alati-g‘alati ovozlar eshitilarmish, xuddi qulog'ining ichida pakana-pakana odamlar chiqib kelayotganga o'xsharmish. Keyin sehrli voqea yuz beribdi, ha-ha, chinakam sehrli hamda sirli emish. Xontaxta ustida turgan televizorcha pastga tush Omonboy tomonga qarab surilib kelayotgan emish. Uning odamga o'xshash boshi, javdirab turgan ko‘zi, shalpangquloqlari ham bor emish. Surilib kelib-kelib, Omonboyning peshonasiga chippa yopishib qolibdi.

ashqoi-dashqot- ro‘zg‘orda yoki biror kasb-
korda kerak bo'ladigan narsalar
chatqancha - orqani yerga berib, osmonga qarab
javdiramoq - najot izlab, iltijo bilan qaramoq, termilmoq

Maqollarni davom ettiring va ularni izohlang. Hikoya mazmuniga moslarini yoddan aytishga harakat qiling.

- Bugungi ishni ... .
- Olim bo‘lsang, ... seniki.
- Xato qilmoqlik bordir, ...
- Kamtarga kamol, ...

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Hikoyani sozlab bering.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Telebola. Il-lll qismlar

Maqsadlar:

a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.

b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.

d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.

Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;

kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

turli yo‘nalishdagi (ertak, sarguzasht, hikoya va san’atga doir) kitoblarni muntazam o‘qish va o‘rganish;

yaxshilik va yomonlikni bir-biridan farqlay olish va yaxshi fazilatlarga rioya qilish;

o‘zining xato va kamchiliklarini to‘g‘ri tushunish, o‘zini nazorat qilish va xatolarini tuzatishga harakat qilish;

o‘qib-o‘rganib borish orqali bilimini oshirib borish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

Rasmlarni ifodalovchi so'zlar yordamida
mazmunan mos keladigan gap tuzing.

Telebola

Xudoyberdi To'xtaboyev

(Peshonasiga televizor yopishib qotgan botaning sarguzashtiari)

- Voy! - debdi Omonboy peshonasini ikki qollab ushlab. Keyin qo'rqib ham ketibdi. O‘rnidan turmoqchi ekan, qiziq, boshi zil-zambildek og‘ir emish. Peshonasiga yopishib qolgan televizorchani olib qolmoqchi ekan, televizorcha miyasining ichiga kirib ketayotgan emish. Boshimning og‘irligi shundan bo‘lsa kerak, deb o‘ylab battar qo'rqib: - Voy dod! - deb o'midan turib ketibdi. Xayriyat, shu paytda fermadan qaytgan oyijonisi ko‘cha eshikni sharaqlatib ochib kirib kelayotgan ekan, qo‘ltig‘idagi bir quchoq o‘tni yerga tashlab: - Voy bolam, nega dodlaysan? - deb so'rabdi. - Peshonamga televizor yopishib qoldi, ko‘rmayapsizmi? - deb rosmana yig'lab yuboribdi Omonboy.- Voy o‘lmasam, chindan ham peshonang shishib ketibdi. Shunday deb mehribon oyijonisi o‘g‘lini tizzasiga olib, peshonasini silasa, tavba, peshonasi qolni kuydiradigan darajada issiq emish.- Voy olmasam, seni qovog'ari chaqqanga o'xshaydi, - debdi yana oyijonisi.Omonboy yiglab: - Ari chaqqani yo‘q, kichkina televizorcha miyamga kirib qoldi, mana, o'zingiz paypaslab ko'ring, mana, ekrani, mana, buraydigan joylari, ana, otliqlar kelyapti, qo'llarida yalang'och qilichi bor. Ana, qo‘sh karnaylar chalindi, qoching, hozir jang boshlanadi, - degan gaplarni aytarmish. Oyijonisi qo‘rqib ketibdi, juda-juda qo‘rqibdi, suyukli o‘g‘lini ko‘tarib, ichkariga o’zi kirmoqchi bo'lgan ekan, voy tavba, o‘g‘li zil-zambildek og‘ir emish. Bunday qarasa, xontaxta ustida turgan kichkina televizorcha ham yo‘q bo'lib qolgan emish. Oyijonisi qo'shnilarini chaqirib chiqibdi. Omonboyning peshonasida televizorchaga o'xshash bir narsa borligini ular ham ko‘rishibdi. Bitta qo'shnisi: “ Bu o g lingiz o‘zi hazilkash edi, odamlarni kuldiraman, deb televizorchani ataylab peshonasiga yopishtirib olgandir”, desa, yana bitta qo‘shnisi: “Tavba, bolaning peshonasida hech narsa yo‘q-ku, sal-pal shishinqirab qolibdi xolos, hadeb vahima qilaverasizlarmi?” dermish.- Televizorchani biron kishiga berganing yo‘qmi? - deb so'rabdi o‘g‘lidan.- Peshonamning ichida deyapman-ku!Endi Omonboy dodlab yuboribdi. Oyijonisi ham qo'rqib ketibdi.Qiziq, televizorcha Omonboyning peshonasida bir paydo bo'larmish, yana bir yo‘q bo'lib qolarmish. - Ajinalar o‘yin qilyapti, - debdi bitta qo‘shnisi.- Sehrgarlarning ishiga o'xshaydi bu, - debdi kap-katta bir odam.- Osmondan uchar likopchalarda noma’lum odamlar tushib, miyasiga televizorchani joylab bir ko'rinadigan, bir ko'rinmaydigan qilib qo'ygan , - degan gapni aytibdi qolida gazeta ushlab turgan bitta amaki. - Mana, gazetada o‘sha haqda yozishgan, - deb qo'shimcha ham qilibdi. Vahimali gaplar ko'paygandan ko‘payaveribdi. Qo'rqqanidan Omonboyning rangi oqarib ketayotganmish. Oxiri, peshonasidagi bir ko'rinib, bir yo‘q bo‘lib qolayotgan televizorcha sehrlimi, sehrli emasmi, shuni sinab ko'rmoqchi bo'lishibdi. Bu foydali gapni Omonboyning jonajon o‘rtog‘i Davronboy aytibdi. Nega desangiz, u Omonboyning chinakam do‘sti ekan. Qirq yilga o'rtoq bo'lamiz, deb jimjiloqlarini birlashtirib olishgan ekan. Birga o'qishar, bir partada o tirishar ekan, narigi mahallaning bolalari bilan koptok o‘ynashganda bittasi hujumda, bittasi himoyada turib, o'ntadan to‘p urishar ekan. Shuning uchun ham jonajon o‘rtog‘ining joni qiynalayotganini ko‘rib, hammadan ko'ra ko‘proq ana shu Davronboy achinibdi, yig'lab yuboray-yig‘lab yuboray debdi.Mahallada Turg'un aka degan televizor ustasi bor ekan. Sinab ko‘rish uchun ana shu amakini chaqirib keladigan bo'lishibdi.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Hikoyani o‘qib, so'zlab berishga tayyorlaning. Ta’til vaqtida shu kitobni o ‘qib, sarguzashtlar yakuni bo‘yicha xulosa chiqaring.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ ______________

(imzo) *(sana)*

2- dars STO’

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Bo‘lim yuzasidan takrorlash
Maqsadlar:
a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.
b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.
d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.
Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:
mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;
kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.
Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:
jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.
Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:
bir kunlik xarajatlarni hisoblashni bilish.
Dars turi: yangi bilim beruvchi
Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.
Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.
Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.
Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.
Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.
Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.
II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.
III. Yangi mavzu bayoni:

Nuqtalar o ‘rniga bolim da berilgan mavzularda qatnashgan s o‘zlardan foydalanib, so‘z birikmasi tuzing.

Buyuk Xitoy devori kabi uzun.
Amazonka daryosi kabi ... .
... kabi ... .

Rasmlar asosida so‘zlarni o ‘zaro bog'lab gap tuzing.

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Bo'limda o‘rganganlaringiz asosida “ Mo‘jiza haqida men bilganlarim” mavzusida matn yozing.

O‘IBDO‘: ________________________ _______________ _______________

(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Nazorat ishi-9
Maqsadlar:
a) ta’limiy maqsad-o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, to‘g‘ri, ongli, ifodali o‘qish ko‘nikmalarini takomillashtirish, lug‘at boyligini oshirish, o‘zbek va jahon ertaklari, she’rlar, tez aytish-u topishmoqlar, maqollar, qiziqarli boshqotirmalar orqali og‘zaki nutqini o‘stirish.
b) tarbiyaviy maqsad- Vatan va tabiat go‘zalliklari madhi, ota-onaga, yor-birodarlarga mehr-muruvvat tuyg‘ularini shakillantirish.
d) rivojlantiruvchi maqsad-o‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish. Inson fe’lida uchrab turadigan ba’zi qusurlar va ularning oqibati tasvirlangan ibratga to‘la lavhalar, ertaklar-u rivoyatlar, maqol, matal, topishmoqlar, tez aytishlar orqali o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va nutqini rivojlantirish.
Axborot bilan ishlash kompetensiyasi:
mavjud axborot manbalaridan (kitob, telefon, kompyuter) foydalana olish va ulardagi materiallarga ongli munosabat bildirish, xulosa chiqarish;
kerakli axborotlarni kutubxonadagi adabiyotlardan qidirib topa olish.
Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:
jamiyatda bo‘layotgan voqea, hodisa va jarayonlarga daxldorlikni his etish va faol ishtirok etish.
Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:
bir kunlik xarajatlarni hisoblashni bilish.
Dars turi: yangi bilim beruvchi
Dars usuli: suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.
Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.
Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.
Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.
Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.
Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni darsga tayyorgarliklarini tekshirish.
II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi.
III. Yangi mavzu bayoni:
1. Quyidagi jumlani to‘g‘ri tugating:
Bahor kelganda, tabiat _____.
a) qor yog‘adi
b) gullar ochadi
c) barglar tushadi
d) quyosh botmaydi
2. “O‘qish” so‘zining to‘g‘ri lug‘at ma’nosini toping:
a) yozish
b) kitobdan ma’lumot olish
c) o‘rganish
d) gapirish

3. To‘g‘ri imlo qoidasi qaysi jumlada?
a) Men kitob o‘qidim.
b) Men kitob oqidim.
c) Men kitob oqidim.
d) Men kitob oqidim.
4. Quyidagi gaplardan qaysi biri so‘zni sinonimi bilan to‘ldirish mumkin?
“U juda tez yuguradi.”
a) sekin
b) shoshilmasdan
c) chaqqon
d) sust
5. Matn asosida savol:
Matn: “Bahorda qushlar uylariga qaytadi. Daraxtlar yashil barg bilan bezaladi.”
Savol: Bahorda nima sodir bo‘ladi?
a) Qushlar qishlaydi
b) Daraxtlar bargsiz bo‘ladi
c) Qushlar qaytadi va daraxtlar yashillanadi
d) Havo soviydi
6. To‘g‘ri tinish belgisi bilan jumlani tugating:
“U maktabga keldi____”
a) .
b) !
c) ?
d) ,
7. “Ona” so‘zi qaysi so‘z turiga kiradi?
a) ot
b) sifat
c) fe’l
d) olmosh
IV.Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.
V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.
VI. Uyga vazifani e’lon qilish: Bo'limda o‘rganganlaringiz asosida “ Mo‘jiza haqida men bilganlarim” mavzusida matn yozing.

O‘IBDO‘: ____________________ ____________ ____________
(imzo) *(sana)*